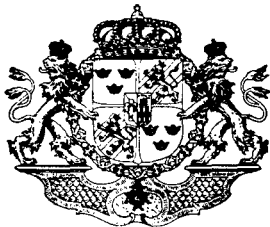

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1937

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1939

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

384044

INLEDNING

TILL

Sinnessjukvården i riket / Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1941. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

1911-1939 med innehållsförteckning på franska. - 1914-1920 med fransk parallelltitel: Soins médicaux aux aliénés en Suède, 1921-1939: Soins médicaux aux aliénés en Suède.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 2, Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1862-1910.

Täckningsår: 1861-1910.

Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... ersattes 1903 av Medicinalstyrelsens underdåniga berättelse angående sinnessjukvården i riket året 1901

Överstyrelsen över hospitalen ersattes 1902 av Medicinalstyrelsen.

Efterföljare:

Ingår fr.o.m. 1940 i:

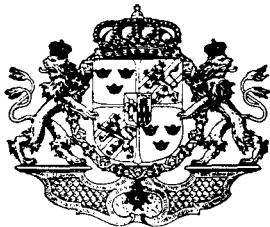
Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Sinnessjukvården i riket. År 1937. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1937

AV

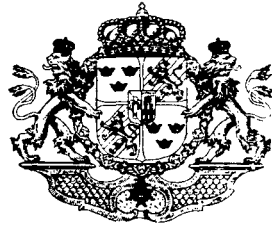
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1939

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

384044

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SOINS MÉDICAUX AUX
ALIÉNÉS EN SUÈDE

EN

1937

PAR

LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

Innehållsförteckning.

	Sid.
I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård	3
II. Anstalter för sinnessjuka	4
A. Statens sinnessjukhus (Byggnader, Sjukvården)	4
B. Kommunala sinnessjukhus (Byggnader, Sjukvården)	6
Grupp a. Sinnessjukhus, som av Kungl. Maj:t godkänts jämlikt särskilda avtal ang. vissa städers övertagande av hela sin sinnessjukvård	6
Grupp b. Av landsting eller stad, som icke deltagit i landsting, såsom fristående anstalter eller avdelningar vid lasarett drivna sjukhus	8
Tab. A. Översikt av intagna, utskrivna m. m. vid kommunala sinnessjukh., grupp b	8
Tab. B. D:o d:o med fördelning efter sjukdomsform	9
Grupp c. Övriga kommunala sinnessjukhus	9
Tab. C. Översikt av intagna, utskrivna m. m. vid kommunala sinnessjukh., grupp c	10
Tab. D. D:o d:o med fördelning efter sjukdomsform	11
C. Enskilda sinnessjukhus	11
Tab. E. Översikt av intagna, utskrivna m. m. vid enskilda sinnessjukhus	12
Tab. F. D:o d:o med fördelning efter sjukdomsform	12
D. Vårdhem för sinnessjuka	13
III. Hjälpverksamhet m. m.	14
a. Hjälpverksamhet vid statens sinnessjukhus	14
b. Annan hjälpverksamhet för de sinnessjuka	14
c. Skyddsföreningen för sinnessjuka	14
Sinnessjuknämndens årsberättelse	15

Tabeller.

Tab. 1. Uppgifter från sinnessjukhus, tillhöriga staten eller städer som övertagit hela sin sinnessjukvård, rörande de under året intagna	16
2. Uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen rörande under året avgångna, ävensom vid dess slut befintliga samt expektanter vid samma tidpunkt	18
3 a. Uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen rörande intagna, döda samt vid årets slut befintliga med fördelning efter sjukdomsform	20
3 b. Uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen rörande ålder vid första insjuknandet hos de enl. tab. 1, grupp D, intagna	20
4. Sammandrag av uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. orsaker, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos de intagna, grupp B	21
5. Sammandrag av de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de i tab. 4 med ärftlig psykopatisk belastning upptagna med fördelning efter sjukdomsform	21
6. Sammandrag av uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de under året återställda	22
7. Uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de i grupp B intagna, efter yrke och civilstånd	23
8. Uppgifter från de i tab. 1 anförda sinnessjukhusen rörande intagna, grupp B, med fördelning efter hemort	26
9. Uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. dödsorsaker för de under året avlidna	26
10. Sammandrag av driftkostnaderna vid statens sinnessjukhus	27
11. Antal vårdplatser, medeltal vårdade, underhållsdagar, personal samt kostnad för sjukvården m. m.	28

Table des matières.

	Page
I. Mesures importantes décrétées par le Gouvernement et la Diète	3
II. Etablissements d'aliénés	4
A. Hôpitaux d'aliénés de l'Etat (Edifices, Soins aux malades)	4
B. Hôpitaux d'aliénés communaux (Idem)	6
Groupe a. Hôpitaux appartenant à certaines villes qui, d'après une convention avec l'Etat, se sont chargées des soins de ses aliénés	6
Groupe b. Hôpitaux appartenant aux Conseils généraux ou aux villes qui ne prennent pas part auxdits Conseils	8
Tabl. A. Aperçu des reçus, des sortis etc. aux hôpitaux d'aliénés communaux, groupe b.	8
Tabl. B. Idem avec répartitions des malades d'après la forme de maladie	9
Groupe c. Autres hôpitaux d'aliénés communaux	9
Tabl. C. Aperçu des reçus, des sortis etc. auxdits hôpitaux	10
Tabl. D. Idem avec répartition d'après la forme de maladie	11
C. Hôpitaux d'aliénés privés	11
Tabl. E. Aperçu des reçus, sortis etc. auxdits hôpitaux	12
Tabl. F. Idem avec répartition d'après la forme de maladie	12
D. Hospices pour aliénés	13
III. Activité assistante aux aliénés etc.	14
Rapport de la Commission psychiatrique	15

Tableaux.

Indications.

- Groupe B. Total des malades admis pendant l'année, sauf les aliénés transférés des autres hôpitaux d'aliénés, appartenant à l'Etat ou à ville qui s'est chargée des soins de ses aliénés.
- Groupe C. Reçus de nouveau, non compris sous B.
- Groupe D. Malades admis sous groupe B, sauf les malades admis auparavant pour soins.
- Groupe E. Transferts des hôpitaux mentionnés sous B.
- m. = hommes; kv. = femmes; s:a = somme.

	page
Tabl. 1. Données des hôpitaux, appartenant à l'Etat ou à des villes qui se sont chargées des soins de ses aliénés, concernant les admis pendant l'année	16
> 2. Idem concernant les sortis ainsi que les restants et les expectants à la fin de l'année	18
> 3 a. Idem concernant les malades admis, les décédés et les restants à la fin de l'année d'après la forme de la maladie	20
Col. 2 et 3. Admis. Col. 4. Décédés. Col. 5. Restants le 31 déc.	
> 3 b. Idem concernant l'âge où la maladie a commencé parmi les admis du groupe D.	20
> 4. Idem concernant les causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine, chez les admis, groupe B	21
> 5. Aperçu des malades, mentionnés au Tabl. 4, avec des tendances psychopatiques héréditaires et répartis d'après la forme de la maladie	21
> 6. Aperçu des données desdits hôpitaux concernant les guéris pendant l'année	22
> 7. Données desdits hôpitaux concernant les malades admis, groupe B, d'après la profession et l'état civil	23
Col. 1. I. Agriculture, pêche, etc. — II. Industrie et métiers. — III. Commerce et communication. — IV. Fonctions et emplois publics ainsi que lettres. — V. Travaux domestiques. — VI. Anciens exerçants de métiers et autres.	
> 8. Données desdits hôpitaux, concernant les admis, groupe B, d'après le domicile	26
> 9. Aperçu des causes de décès des malades admis auxdits hôpitaux	26
> 10. Aperçu des frais d'exploitation des hôpitaux de l'Etat	27
> 11. Nombre des lits, des malades par jour, des jours d'entretien, des employés, dépenses pour soins, etc.	28

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet.

Medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § uti den för styrelsen gällande instruktionen överlämna berättelse angående *sinnessjukvården i riket* för år 1937. Till en början lämnar styrelsen en översikt över av Kungl. Maj:t och riksdagen härutinnan beslutade viktigare åtgärder. Berättelsen omfattar därefter redogörelse för statens sinnessjukhus, kommunala och enskilda sinnessjukhus samt för kommunala och enskilda vårdhem. Vidare lämnas meddelande angående den statliga hjälpverksamheten, angående kuratorernas för de sinnessjuka verksamhet samt för skyddsföreningen för sinnessjuka. Berättelsen åtföljes dels av tabellariska översikter angående sjukvården å sinnessjukhus och därmed sammanhängande förhållanden samt rörande inkomster och utgifter för de statliga sinnessjukhusens underhåll och drift, dels sammandrag av 1937 års redovisning över till den statliga sinnessjukvården anslagna

medel. De tabelleriska översikterna (Tab. 1—9) angående sjukvården omfatta förutom statens sinnessjukhus även verksamheten vid kommunala sinnessjukhus, som av Kungl. Maj:t godkänts jämlikt särskilda avtal angående vissa städers övertagande av hela sin sinnessjukvård.

Som bilaga till förevarande medicinalstyrelsens berättelse har fogats *sinnessjuknämndens berättelse* för 1937.

J. AXEL HÖJER.

F. VON DARDEL.

PEDER BJÖRCK.

J. Hedqvist.

Stockholm den 30 november 1938.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård.

Genom beslut den 29 oktober 1937 har Kungl. Maj:t förordnat, att hjälpverksamhet skall vara anordnad från och med den 1 januari 1938 jämväl vid S:ta Annas sjukhus i Nyköping, Sundby sjukhus vid Strängnäs, S:t Jörgens sjukhus vid Göteborg, Frösö sjukhus vid Östersund och Furunäsets sjukhus vid Piteå. — Därmed omfattar hjälpverksamheten hela riket.

Genom särskilda brev den 30 juni 1937 har Kungl. Maj:t med anledning av 1937 års riksdagsbeslut

dels uppdragit åt Karolinska sjukhusets byggnadskommitté att låta i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet för socialärenden den 12 februari 1937 förordat förslag uppföra en psykiatrisk klinik i anslutning till Karolinska sjukhuset för en beräknad kostnad av högst 1,033,000 kronor;

dels uppdragit åt byggnadsstyrelsen att låta i huvudsaklig överensstämmelse med i nyssnämnda statsrådsprotokoll utföra om- och nybyggnadsarbeten vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik och Frösö sjukhus vid Östersund för 818 000 resp. 472 000 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t i proposition till 1937 års riksdag föreslagit att ett nytt sinnessjukhus skulle uppföras i Sundsvall och att Gådeå sjukhus i Härnösand i samband därmed skulle överlåtas till Västernorrlands läns landsting beslöt riksdagen, dels att ett nytt norrländskt sinnessjukhus skulle uppföras och att bemyndiga Kungl. Maj:t att, sedan viss utredning angående möjligheterna att renovera och utvidga Gådeå sjukhus blivit verkställd, träffa avgörande mellan Sundsvallsalternativet och det av riksdagen framförda alternativet, dels att anvisa ett belopp av 100 000 kronor för uppgörande av arbetsritningar och kostnadsberäkningar till det förslag, för vilket Kungl. Maj:t slutligen komme att stanna. — Genom brev den 15 oktober 1937 uppdrog Kungl. Maj:t sedermera åt byggnadsstyrelsen att i samråd med medicinalstyrelsen verkställa erforderlig utredning samt upprätta ritningar och kostnadsberäkningar för uppförande av ett nytt sinnessjukhus i Sundsvall, inrymmande omkring 900 vårdplatser.

Genom beslut den 10 september 1937 har Kungl. Maj:t vidare förordnat att provisoriska sekundärsjukhus skulle inrättas i epidemisjukhusen i Enköping och Mjölby, anslutna till Ulleråkers sjukhus vid Uppsala respektive Birgittas sjukhus i Vadstena.

II. Anstalter för sinnessjuka.

A. Statens sinnessjukhus.

1. Byggnader.

Ulleråkers sjukhus. Nya bostadshus för sköterskor och översköterskor, vilka byggnaders uppförande ingå i den pågående renoveringens första etapp, hava under året påbörjats.

S:t Annas sjukhus. Båda könssidornas oroliga avdelningar hava genomgått ingripande omändringar.

Sundby sjukhus. Ny economiser har installerats i ångcentralen.

Birgittas sjukhus. I anslutning till apoteket å mansavdelningen har installerats en röntgenanläggning.

S:t Sigfrids sjukhus. Renoveringsarbetet inom vissa äldre byggnader pågår allt fortfarande. Det må härutinnan särskilt anföras, att inom de gamla administrationslokalerna i specialpaviljongen äro arbeten i gång för inredande av poliklinik, apotek, laboratorier och röntgenavdelning, avsedda för hela sjukhuset.

S:t Olofs sjukhus. Det nya sjukhuset togs helt i anspråk den 12 augusti 1937. Sjukhuset invigdes högtidligen den 11 september 1937 med en festlighet för vars bekostande Kungl. Maj:t ställt medel till direktionens förfogande. — Driften av centralhemmen nedlades i augusti månad.

S:t Lars sjukhus. Den nya köksbyggnaden togs i bruk från och med november månade ingång. Hiss har inmonterats i paviljong III å västra sjukhuset. Förbränningsugn för sopor har uppförts. Pumpstationen för avloppsvatten har under året färdigställts och tagits i bruk. Härigenom har sjukhuset vunnit anslutning till Lunds stads avloppsnät och reningsverk.

Vipeholms sjukhus. Den nyuppförda paviljongen för kvinnor har färdigställts och var den vid årets slut under beläggning.

S:t Maria sjukhus. Arbetet med installerande av hiss jämväl i paviljong IV har påbörjats. Varmvatten har införts och badrum anordnats inom bostadshus XXV och liknande arbeten ha påbörjats i bostadshus XXIV, båda för gift personal. Avhärdningsanordningen för vatten till kök och tvätt har färdigställts. Arbetet med avhärdningsfilter för vattenverket i sin helhet pågår.

S:t Jörgens sjukhus. En omfattande grundförstärkning under hela ekonomihuset har utförts.

Restads sjukhus. Förutvarande epidemiavdelningen i paviljong II för manliga patienter har ombyggt och sammanslagits med bredvidliggande avdel-

Antal vårdplatser vid 1937 års slut.

S j u k h u s	Rumspatienter		Salspatienter		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	
Psykiatriska sjukhuset	10	10	125	120	265
Ulleråkers sjukhus	30	—	642	574	1 246
S:t Annas »	—	—	117	89	206
Sundby »	—	—	400	450	850
Birgittas »	11	11	¹ 440	338	800
Ryhovs »	—	—	630	590	1 220
S:t Sigfrids »	—	—	347	425	772
» » specialavd.	—	—	100	—	100
S:ta Gertruds »	—	—	508	476	984
S:t Olofs »	—	—	108	108	216
S:t Lars »	15	15	638	638	1 306
Vipeholms »	—	—	600	150	750
S:ta Maria »	—	—	600	600	1 200
S:t Jörgens »	25	25	169	146	365
Restads »	—	—	535	545	1 080
Källshagens »	—	—	587	283	870
Mariebergs »	—	—	390	410	800
Västra Marks »	—	—	—	350	350
Salberga »	—	—	374	—	374
Säters »	—	—	509	470	979
Gådeå »	—	—	149	130	279
Frösö »	—	—	365	335	700
Umedalens »	—	—	459	459	918
Furunäsets »	—	—	275	265	540
Summa	91	61	9 067	7 951	17 170
	152		17 018		

ning. Därigenom liksom genom omändring av vissa förutvarande personalrum har möjlighet till ökad beläggning skapats. Ombyggnaden av kök och tvätt pågår.

Mariebergs sjukhus. Yttre arbeten för vatten- och sanitära avloppsledning- ar hava under året pågått. Anslutning till stadens vattenledning har erhållits.

Salberga sjukhus. Fyra nyuppförda bostäder för gift personal hava under året blivit färdiga och tagits i bruk.

Umedalens sjukhus. Tandklinik har inretts i administrationsbyggnadens källarvåning och varmvatten har inletts i samtliga kök i den gifta personalens lägenheter.

Furunäsets sjukhus. Värmeledning har införts i två hus för gift personal.

Beträffande platstillgången är följande att anföras.

Ytterligare ett antal platser hava blivit disponibla vid S:t Sigfrids sjukhus. Det nya S:t Olofs sjukhus och kvinnopaviljongen vid Vipeholms sjukhus hava tagits i bruk. Fördelningen av *antalet vårdplatser* vid de olika sinnessjukhusen vid redovisningsårets slut framgår av ovanstående tabell.

¹ Därav 48 å provisor. sekundärsjukhus i Mjölby.

Uppgifter angående *omsättning, sjukdomsformer m. m.* återfinnas i tabellavdelningen, **Tab. 1—9.**

Översikt av *driftskostnaderna* vid statens sinnessjukhus lämnas i **Tab. 10** och en redogörelse för *vårdplatser och vård dagar, personalens storlek* samt *kostnaderna för sjukvården* i **Tab. 11.**

Antalet *exspektanter* vid statens sinnessjukhus uppgick vid redovisningsårets slut till 1 776 män och 1 050 kvinnor, summa 2 826, mot 1 720 män och 1 083 kvinnor, summa 2 803, föregående år.

2. Sjukvården.

Hithörande ämnen avhandlas i överinspektörens för sinnessjukvården berättelse för år 1937.

Familjevård. Jämlikt medicinalstyrelsens beslut den 13 november 1936 har kontrollerad familjevård under året nyanordnats vid S:ta Maria sjukhus. Vid 1937 års slut var antalet patienter i till statens sinnessjukhus ansluten kontrollerad familjevård:

	Män	Kvin- nor	Sum- ma		Män	Kvin- nor	Sum- ma
Vid Ulleråkers sjukhus	22	39	61	Vid Mariebergs sjukhus	40	17	57
» S:t Annas »	6	2	8	» Salberga »	31	—	31
» Birgittas »	18	31	49	» Sätters »	17	2	19
» S:t Sigfrids » (Korsberga)	136	108	144	» Frösö »	21	18	39
» S:t Olofs »	20	15	35	» Umedalens »	14	16	30
» S:t Lars »	15	16	31	» Furunäsets »	55	54	109
» S:ta Maria »	1	—	1				
» Källshagens »	35	3	38	Summa	431	321	752

B. Kommunala sinnessjukhus.

Grupp a. Sinnessjukhus som av Kungl. Maj:t godkänts jämlikt särskilda avtal angående vissa städers övertagande av hela sin sinnessjukvård.

1. Byggnader.

Långbro sjukhus. Nytt modernt verkstadshus har uppförts. Vissa personalrum hava under året lagts till avdelningarna, varigenom ökat platsantal vunnits.

Rånäs sjukhus. Reningsanläggningen för dricksvatten har ombyggt och försetts med ny kloreringsapparat. Arbetet med inrättandet av ett biologiskt filter för avloppsvatten har påbörjats.

Lillhagens sjukhus. Ökat dagrumsutrymme för oroliga kvinnor har beretts genom vissa lokala omdispositioner.

Inkomster och utgifter (kr.) vid kommunala sinnessjukhus, grupp a, år 1937.

	I n k o m s t e r				U t g i f t e r				Kostnad ¹ per vårddag, kr.
	Summa	D ä r a v			Summa	D ä r a v			
		Pa- tient- avg.	Tillskott av kommun	Bidrag ¹ av staten		Löner etc.	Kost- håll	Nybygg- nader	
Beckomberga sjukhus	3 247 302	489 520	1 265 524	1 079 233	3 247 302	2 020 982	708 127	10 534	5.14
Långbro sjukhus . .	2 427 413	546 789	1 323 776	605 950	2 427 413	1 560 243	393 870	115 077	6.69
S:t Eriks sjukhus ² .	890 529	42 552	615 903	232 074	890 529	535 367	178 025	—	6.33
Norrtulls sjukhus ³ .	334 201	44 063	203 389	86 749	334 201	198 421	62 260	8 076	7.18
Rånäs sjukhus . . .	184 219	35 482	76 051	72 686	184 219	76 540	41 264	33 379	3.95
Malmö östrasjukhus	891 457	267 568	150 257	466 036	891 457	506 306	171 282	11 090	4.73
Lillhagens sjukhus .	1 722 400	480 379	279 774	962 247	1 722 400	964 816	346 273	35 664	4.17

I summa utgifter ingå ej kostnader för hyror. *Dagkostnaden* ställer sig rätt olika, lägst för Rånäs sjukhus med 3.95 kr., och högst för Norrtulls sjukhus (avd. f. sinnessjuka) med 7.18 kr.

Antalet *vårdplatser* vid 1937 års slut uppgick till 4 589 mot 4 565 vid 1936 års slut, vadan sålunda en ökning under året ägt rum med 24 platser; platsfördelningen å de olika sjukhusen anföres i nedanstående tabell.

Vårdplatser och vård dagar vid kommunala sinnessjukhus, grupp a, år 1937.

S j u k h u s	Rumspatienter		Salspatienter		Summa	Antal vård- dagar
	M.	Kv.	M.	Kv.		
Beckomberga sjukhus	28	28	774	774	1 604	630 246
Långbro sjukhus	10	10	410	434	864	345 661
S:t Eriks sjukhus, avd. f. sinnessjuka . .	—	—	49	284	333	140 786
Norrtulls sjukhus, " "	—	—	—	125	125	45 397
Rånäs sjukhus	—	—	—	105	105	38 207
Malmö östra sjukhus	—	—	245	267	512	185 986
Lillhagens sjukhus	—	—	527	519	1 046	404 523
	38	38	2 005	2 508	4 589	1 790 806

Medeltalet per dag av de å dessa sjukhus vårdade uppgick till 4 906 och voro sålunda 107 % av ordin. platstillgången belagda, d. v. s. 7 % överbeläggning.

Uppgifter angående *omsättning m. m.* återfinnas sammanförda med motsvarande uppgifter för statens sinnessjukhus i tabellavdelningen, **Tab. 1—9.**

2. Sjukvården.

Hithörande ämnen avhandlas i överinspektörens för sinnessjukvården berättelse för år 1937.

¹ Plats- och driftskostnadsbidrag. — ² Efter fråndragande av utgifter för nybyggnader och nyanskaffning av inventarier. — ³ Avd. för sinnessjuka; de här anförda talen endast *beräknade*. — ⁴ Därav folkpensionsmedel 277 986 kr. — ⁵ D:o 178 452 kr. — ⁶ D:o 26 815 kr. — ⁷ D:o 21 104 kr.

Grupp b. Av landsting eller stad, som icke deltagar i landsting, såsom fristående anstalter eller avdelningar vid lasarett drivna sjukhus.

I **Tab. A** redogöres för omsättningen å dessa anstalter och i **Tab. B** för intagna, utskrivna och vid årets slut befintliga med fördelning efter sjukdomsform.

Det dagliga antalet vårdade å de i **Tab. A** upptagna anstalterna uppgick under året till 450 mot 470 föregående år. Medelbeläggningen har sålunda visat obetydligt högre siffra än platstillgången.

Psykiatriska kliniken i Lund. Å kliniken, som räknar 102 platser, hava under år 1937 intagits 365 m. 310 kv. och utskrivits 374 m. 317 kv., varav förbättrade 192 m. 162 kv., oförbättrade 137 m. 113 kv., till annat sinnessjukhus 25 m. 16 kv., till annan avd. å sjukhuset 20 m. 25 kv., avliden 1 kv. Vid årets slut voro (för vård) befintliga 47 m. 50 kv. Av dessa voro 7 intagna före 1937 och 90 under året. Antalet vård dagar upgick till 37 725. Uppgifterna ingå ej i Tab. A (och Tab. B).

Här må anföras dels att upptagningsanstalten vid lasarettet i Gävle med Kungl. Maj:ts medgivande under år 1936 nedlagts, dels att Kungl. Maj:t genom beslut den 19 februari 1937 medgivit, att upptagningsanstalten vid Umeå lasarett från och med den 1 mars 1937 finge utrymmas för att användas för annat sjukvårdsändamål, dels slutligen att medicinalstyrelsen genom beslut den 26 april 1938 godkänt upptagningsanstalten i Kristianstad såsom kommunalt vårdhem för sinnessjuka, vilket godkännande skulle räknas retroaktivt från och med den 1 juli 1937.

Tab. A. Översikt av år 1937 intagna, utskrivna m. m. vid kommunala sinnessjukhus, grupp b.

Sjukhus	Antal sjuk- säng- gar den 31/12	U t s k r i v n a												D. 31/12 för vård be- fintliga	Under hålls- dagar		
		In- tagna för vård		Enl. 17 § ssjl.		Enl. 18 § ssjl.		Till annat sinnes- sjukhus		Vid slut- förd (resp. oavslutad) observat.		Av- lidna				Samt- liga	
m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.		
Sandbyhov	96	27	23	14	12	1	—	16	—	—	—	8	4	39	16	165 ¹ 170	33 324
Vadstena	16	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	16	5 841
Ulfspårre-Hägerflycht	60	12	11	2	3	—	—	7	5	—	—	3	1	12	9	33 32	23 898
Kristianstad	45	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	3	26 28	17 443
Falkenberg	56	5	5	—	—	—	—	3	2	—	—	2	4	5	6	30	20 779
Örebro	102	12	18	1	1	1	7	2	8	—	—	4	—	8	16	47 ³ 61	36 741
Västerås	30	19	5	5	2	—	—	5	1	—	—	5	1	15	4	14	10 629
Söderhamn	22	5	7	3	1	—	—	—	6	—	—	—	1	3	8	13	7 995
Hudiksvall	16	5	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	—	7	5 612
Umeå ⁴	20	2	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	16	—	—	1 881
Summa	443	88	71	25	19	2	7	53	23	—	—	23	13	103	62	251 252	164 143

Anm. Å dessa anstalter äro patienterna intagna för vård, endast undantagsvis för observation.

¹ Därav försöksutskrivna eller i familjevård 18. — ² Därav försöksutskrivna 5. — ³ D:o 3. —

⁴ Upphörde d. 7 maj för sinnessjukvård.

Tab. B. Översikt av år 1937 intagna, utskrivna m. m. vid kommunala sinnessjukhus, grupp b, med fördelning efter sjukdomsform.

Sjukdomsform	In- tagna för vård		U t s k r i v n a										D. ³¹ 19 för vård be- fintliga			
			Enl. 17 § ssjl.	Enl. 18 § ssjl.	Till annat sinness- sjukhus	Vid slut- förd (resp. oavslutad observat.	Av- lidna	Samt- liga								
			m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.			m.	k.
Manisk-depressiv sinnessjukdom	10	7	6	3	—	—	6	2	—	—	—	1	12	6	5	19
Schizofren sinnessjukdom	52	41	12	8	2	4	42	17	—	—	13	7	69	36	196	183
Kronisk förryckthet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Epileptisk sinnessjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																
präsenil form	2	2	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	1	3	3	8
senil form	10	8	—	1	—	—	—	—	—	—	5	5	5	6	11	16
Sinnessjukdom på grund av arterio- sklerotiska förändringar	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	4	—	1	1
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion																
paralytisk form	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	7	1
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Sinnessjukdom på grund av annan infektion	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Sinnessjukdom på grund av förgift- ning av alkohol	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Sinnessjukdom på grund av antoin- toxikation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psykogen sinnessjukdom																
hysterisk form	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
annan form	1	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	1
Abnorm personlighet	2	3	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	2	4
Sinnessvaghet	2	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	3	9	5	5
Sinnesslöhet	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	1	2
Summa	88	71	25	19	2	7	53	23	—	—	23	13	103	62	251	252

Grupp c. Övriga kommunala sinnessjukhus.

Genom olika beslut har medicinalstyrelsen förordnat, att de i föregående berättelse över sinnessjukvården under grupp c upptagna kommunala sinnessjukhusen i Ingelshov, Lenhovda, Ronneby, Ängsgården (Kristianstad), Borrbý, Bommerýd, Areslöv och Barkåkra räknat från och med den 1 juli 1937 skola vara kommunala vårdhem för lättskötta sinnessjuka.

Det dagliga antalet vårdade å de i Tab. C upptagna anstalterna uppgick under året till 1 712 mot 1 863 föregående år. Den ordinarie platstillgången uppgick vid 1937 års slut till 1 384, vartill kommo under halva året 258 eller tillhoppa för året 1 513. Sålunda voro i medeltal 113 % av ordinarie platstillgången belagda, d. v. s. 13 % överbeläggning.

I Tab. C lämnas en redogörelse för omsättningen och i Tab. D för intagna, utskrivna och vid årets slut befintliga med fördelning efter sjukdomsform.

Tab. C. Översikt av år 1937 intagna, utskrivna m. m. vid kommunala sinnessjukhus, grupp c.

Sjukhus (anordnat vid fattig- vårdsanstalt = F)	Antal sjuk- sän- gar d. 31/12	In- tagna för vård	U t s k r i v n a										D. 31/12 befint- liga	Under- hålls- dagar					
			Enl. 17 § ssjl.	Enl. 18 § ssjl.	Till an- nat sinnes- sjukhus	Vid slut- förd (resp. oavslutad observ.	Av- lidna	Samt- liga	D. 31/12										
									m.	kv.	m.	kv.							
Väddö	F	15	6	5	—	—	1	1	2	—	—	1	1	4	4	13	10	8 031	
Uppsala	F	29	5	8	2	1	—	—	—	3	—	1	5	3	9	19	15	11 685	
Nyköping	F	20	6	4	2	—	—	—	—	—	—	3	6	5	6	16	9	8 818	
Eskestuna	F	50	15	13	5	1	—	—	4	1	—	3	4	12	6	37	37	22 162	
Linköping	F	23	8	—	—	—	1	—	5	1	—	1	—	7	1	13	10	8 568	
Motala sjukhem	F	14	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	7	7	5 099	
Ingelstads sjukhem	F	30	6	10	2	—	—	—	3	6	—	—	1	5	7	20	15	11 991	
Jönköping	F	38	12	6	—	—	7	1	5	5	—	—	—	12	6	21	15	13 858	
Ingelshov ²	[38]	16	8	6	1	—	—	—	6	6	—	—	4	1	16	8	—	18 594	
Växiö vårdhem	F	30	10	7	1	2	5	1	2	3	—	—	1	6	9	12	15	11 361	
Markaryd	F	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	4	4 380	
Kalmar	F	43	4	5	—	—	—	—	2	—	—	—	1	2	1	21	26	15 668	
Lenhovda ²	[24]	9	7	1	3	—	—	—	3	—	—	—	2	4	5	—	—	10 598	
Högsby	F	26	6	3	1	2	—	—	4	—	—	—	1	—	6	2	20	15	12 288
Mörebygdén	F	30	4	15	—	3	1	—	1	6	—	—	2	3	4	12	18	12 543	
Karlskrona	F	32	12	10	10	8	—	—	2	1	—	—	5	4	17	13	20	21	16 131
Ångsgården ² (Kristst.) F	[53]	8	7	2	1	—	—	—	5	5	—	—	2	1	9	7	—	—	19 947
Borrby ²	[30]	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	10 917
Bommeryd ²	[25]	4	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	4	—	—	—	9 046
Areslöv ²	[58]	—	3	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	20 924
Höganäs	F	9	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	4	4	2 995	
Lund	F	54	6	3	—	—	—	—	3	1	—	—	4	—	7	1	24	30	19 504
Ystad	F	28	6	3	—	—	1	1	2	—	—	—	3	2	6	3	13	15	9 812
Hälsingborg	F	92	11	5	—	—	7	2	—	3	—	—	4	2	11	7	42	54	35 265
Landskrona	F	40	3	5	1	3	1	1	1	1	—	—	1	3	6	22	18	—	14 917
Barkåkra ²	[30]	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	11 635
Halmstad	F	78	19	24	6	4	—	—	5	9	—	—	7	8	18	21	40	40	28 102
Varberg	F	28	2	3	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	3	1	15	13	10 132
Mölnådal	F	14	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	5	8	9	—	5 727
Uddevalla	F	31	19	15	3	—	—	—	1	1	—	—	—	2	4	3	15	12	10 550
Borås	F	48	24	24	12	6	—	—	6	13	—	—	7	4	25	23	20	31	19 397
Trollhättan	F	14	2	3	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	3	2	7	7	5 301
Lidköping	F	16	—	4	—	—	1	—	1	—	—	—	3	1	4	8	7	—	5 528
Skara	F	35	3	14	2	4	1	—	1	5	—	—	1	2	5	11	18	18	12 986
Hjo (Sjöröd)	F	22	3	6	3	1	—	—	—	3	—	—	—	—	3	4	14	14	9 647
Tidaholm (Haga)	F	13	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	14	—	—	5 019
Karlstad	F	24	7	8	2	1	—	—	2	2	—	—	2	3	6	6	15	13	9 708
Kristinehamn	F	19	3	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	2	2	3	11	10	7 348
Ekehärad	F	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	6	5	4 347
Frysände	F	18	4	2	—	—	—	—	1	1	1	—	2	—	4	1	10	9	6 726
Grava (Berg)	F	16	3	4	1	—	—	—	3	—	—	—	—	4	—	8	10	—	5 881
Karlskoga	F	19	2	4	2	1	—	—	—	2	—	—	1	—	3	3	7	9	5 989
Norra Råda	F	29	8	1	2	—	2	1	2	—	—	—	3	—	9	1	15	12	10 474
Nyed	F	14	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	9	9	—	5 899
Ljusnarsberg	F	28	11	4	2	—	—	1	3	2	—	—	1	2	6	5	23	12	12 503
Linde (Ö. Bohr)	F	22	4	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1	12	12	8 629
Falun	F	18	1	5	—	3	—	—	—	—	—	—	1	1	1	4	7	10	5 952
Grangärde	F	16	2	5	1	1	1	2	2	1	—	—	—	2	4	6	11	8	7 708
S:t Tuna	F	19	4	1	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	2	2	11	10	7 017
Gävle	F	46	11	12	2	1	—	—	7	9	—	—	—	9	10	32	28	17 884	
Härnösand	F	62	13	7	3	6	1	—	4	3	—	—	3	4	11	13	28	36	24 199
Sundsvall	F	60	11	5	3	2	1	—	7	4	—	—	1	3	12	9	33	61	30 595
Östersund	F	23	3	2	—	—	2	—	—	1	—	—	—	1	3	12	11	—	8 021
Gällivare	F	23	4	2	2	—	—	—	2	2	—	—	1	—	5	2	14	9	8 083
Summa		1384	332	294	79	56	34	17	112	106	1	—	75	85	301	264	776	762	625 054

¹ Därjämte sovsal för 5. — ² Fr. o. m. den 1 juli 1937 upplåtet för annat ändamål (se texten).

Tab. D. Översikt av år 1937 intagna, utskrivna m. m. vid kommunala sinnessjukhus, grupp c, med fördelning efter sjukdomsform.

Sjukdomsform	In- tagna för vård		U t s k r i v n a												D. 31/12 för vård befint- liga	
			Enl. 17 § ssjl.		Enl. 18 § ssjl.		Till an- nat sinnes- sjukhus		Vid slut- förd (resp. oavslutad) observ.		Av- lidna		Samt- liga			
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Manisk-depressiv sinnessjukdom . . .	18	49	12	15	3	2	9	18	—	—	5	8	29	43	36	67
Schizofren sinnessjukdom	148	121	20	20	12	7	76	57	—	—	14	17	122	101	458	377
Kronisk förrethet	10	7	2	2	1	3	5	3	—	—	3	3	11	11	48	56
Epileptisk sinnessjukdom	7	1	1	1	—	—	1	3	—	—	1	1	3	5	17	16
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																
präsenil form	9	20	2	2	—	2	—	4	—	—	2	4	4	12	15	43
senil form	48	46	8	4	6	—	2	5	1	—	31	32	48	41	65	85
Sinnessjukdom på grund av arterio- sklerotiska förändringar	23	11	5	1	3	—	1	—	—	—	7	7	16	8	28	18
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan . . .	4	3	1	—	1	—	3	—	—	—	1	3	6	3	3	5
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion																
paralytisk form	10	2	2	—	—	—	3	—	—	—	2	1	7	1	7	1
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—
Sinnessjukdom på grund av annan infektion	3	3	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	3	2	2	1
Sinnessjukdom på grund av förgift- ning av alkohol	12	2	9	1	1	1	—	—	—	—	1	1	11	3	10	—
Sinnessjukdom på grund av annan förgift- ning	7	—	3	—	—	—	1	—	—	—	3	—	6	1	—	—
Sinnessjukdom på grund av antoin- toxikation	2	4	3	2	—	—	2	—	—	—	—	—	5	2	1	2
Psykoen sinnessjukdom																
hysterisk form	3	5	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	3	2
annan form	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Abnorm personlighet	13	6	5	2	2	—	2	1	—	—	1	—	10	3	12	12
Sinnessvaghet	8	9	1	4	2	2	5	5	—	—	3	6	11	17	41	30
Sinnesslöhet	3	1	1	—	2	—	2	6	—	—	—	1	5	7	27	33
Icke sinnessjuk vid intagningen	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	3	3
Summa	332	294	79	56	34	17	112	106	1	—	75	85	301	264	776	762

C. Enskilda sinnessjukhus.

Rörande omsättningen vid dessa anstalter hänvisas till Tab. E och beträffande intagna, utskrivna och vid årets slut befintliga med fördelning efter sjukdomsform till Tab. F.

Under år 1937 hava å dessa anstalter vårdats 90 patienter pr dag mot 83 föregående år.

Tab. E. Översikt av år 1937 intagna, utskrivna m. m. vid enskilda sinnessjukhus.

Sjukhus	Antal sjuk- sän- gar den 31/12	In- tagna för vård	U t s k r i v n a												D. 31/12 för vård be- fintliga	Under- hålls- dagar		
			Enl. 17 § ssjl.	Enl. 18 § ssjl.	Till annat sinnes- sjukhus			Vid slut- förd (resp. oavslutad observat.			Av- lidna		Samt- liga					
					m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.				
Solna sjukhem . .	38	35	30	22	12	6	3	6	7	1	—	1	4	36	26	11	18	9 936
Vängelsta „ . .	19	1	2	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	8	8	5 618
Lunnagårds „ . .	22	20	10	11	4	4	1	4	6	—	—	—	—	19	11	15	7	7 261
Betaniastifts „ . .	30	33	74	22	33	3	8	11	15	—	—	3	10	39	66	36	56	9 886
Summa	109	89	116	55	49	13	12	21	31	1	—	4	14	94	106	70	89	32 201

Tab. F. Översikt av år 1937 intagna, utskrivna m. m. vid enskilda sinnessjukhus med fördelning efter sjukdomsform.

Sjukdomsform	In- tagna för vård	U t s k r i v n a												D. 31/12 för vård be- fintliga		
		Enl. 17 § ssjl.		Enl. 18 § ssjl.		Till annat sinnes- sjukhus		Vid slut- förd (resp. oavslutad observat.		Av- lidna		Samt- liga				
		m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.			
Manisk-depressiv sinnessjukdom . . .	23	18	20	11	2	1	5	5	—	—	1	—	28	17	16	19
Schizofren sinnessjukdom	28	34	10	11	4	7	15	14	—	—	—	2	29	34	25	29
Kronisk förryckthet	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
Epileptisk sinnessjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																
präsenil form	1	16	1	4	1	1	—	7	—	—	—	1	2	13	2	12
senil form	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	2	1
Sinnessjukdom på grund av arterio- sklerotiska förändringar	7	12	2	2	1	1	1	—	—	—	—	6	4	9	8	5
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan . . .	4	2	3	2	2	—	—	—	—	—	—	5	2	3	1	—
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion																
paralytisk form	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	2	2	—
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—
Sinnessjukdom på grund av annan infektion	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—
Sinnessjukdom på grund av förgift- ning av alkohol	6	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—	7	—	1	—	—
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Sinnessjukdom på grund av autoin- toxikation	2	4	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	2	3	—	1
Psyko-gen sinnessjukdom																
hysterisk form	2	12	1	7	—	—	—	1	—	—	—	2	1	10	3	8
annan form	1	5	5	4	4	—	—	—	1	—	—	—	5	4	2	5
Abnorm personlighet	4	5	5	5	1	—	—	1	—	—	—	—	6	6	4	3
Sinnessvaghet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—
Sinnesslöhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Icke sinnessjuk vid intagningen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Summa	89	116	55	49	13	12	21	31	1	—	4	14	94	106	70	89

¹ Därav för observation 1. — ² Därav försöksutskrivna 25. — ³ D:o 40.

D. Vårdhem för sinnessjuka.

(enl. 4 kap. stadgan ang. sinnessjukvården i riket d. 19 sept. 1929.)

Kommunala vårdhem.

	Plats- antal		Plats- antal
Ulvsunda	40	Blekinge kommunala vårdhem i	
Norrtälje	42	Ronneby	134
Oxelösund	19	Ekebo sjukhem (Lenhovda) . . .	24
Gnesta	26	Barkåkra	30
Katrineholm	27	Borrby	30
Trosa	19	Bommeryd	23
Aspa	20	Areslöv ¹	58
Eksjö	38	Ängsgården (Kristianstad) . . .	54
Gislaved	28	Förutvarande upptagningsanstal-	
Tranås	28	ten i Kristianstad	45
Ingelshov	43	Ramlösa ²	48
		Summa kommunala vårdhem	776

Enskilda vårdhem.

Godkända enl. Kungl. brev den 14 aug. 1920.

	Plats- antal		Plats- antal
Kullatorp, Solna	8	Paulströms vilohem, Tyringe . .	15
Samariterhemmet, Uppsala . . .	20	Thulins vilohem, Ängelholm . .	20
Vrå, Alsike	12	Katrinelund, Stehag	12
Lyckås, Mjölby	23	Solliden, Åkarp	16
Lundagård, Värnamo	20		

Godkända enl. stadgan ang. sinnessjukvården i riket den 19 sept. 1929.

	Plats- antal		Plats- antal
Aspudden, Stockholm	10	Sjövik, Stensjön	10
Skanshemmet, Tureberg	16	Sjöås, Eksjö	14
Ekenbergs vårdhem, Lidingö . .	13	Manhem, Tyringe	16
Majgården, Lidingö	33	Kullebo, Stehag	17
Stora Sunnersta, Uppsala	14	Herthahemmet, Eslöv	15
Anzelii vårdhem, Flen	15	Furugården, Mellansel	20
Stora Vänhem, Österkorsberga .	23	Summa enskilda vårdhem	362

Totalsumma vårdplatser 1 138

¹ Godkännandet av Areslöv gäller dock endast för tiden t. o. m. 31 mars 1940. — ² Ramlösa åtnjuter icke statsbidrag till driften enl. K. K. den 4 juni 1937 (nr 297).

III. Hjälpverksamhet m. m.

a. Hjälpverksamhet vid statens sinnessjukhus.

(enligt 93—100 §§ stadgan ang. sinnessjukvården i riket.)

Angående den hjälpverksamhet, som under året försöksvis varit anordnad vid Psykiatriska sjukhuset, Ulleråkers, Birgittas, Ryhovs, S:t Sigfrids, S:ta Gertruds, S:t Olofs, S:t Lars, S:ta Maria, Restads, Mariebergs, Sätters, Gådeå och Umedalens sjukhus, hänvisas till överinspektörens för sinnessjukvården berättelse för år 1937.

b. Annan hjälpverksamhet för de sinnessjuka.

Kuratorsverksamheten i Stockholm, Norrköping, Malmö och Göteborg har fortgått efter samma linjer som föregående år.

c. Skyddsföreningen för sinnessjuka.

Under år 1937 har Skyddsföreningen överlämnat till sjukhuscheferna vid statens sinnessjukhus tillhopa 4 565 kronor, i belopp om 50—500 kronor, att utdelas i understöd i enlighet med de bestämmelser, som finnas föreskrivna i föreningens stadgar. — Därjämte hava direkt från föreningens kassa genom styrelsen utdelats 937 kronor, varför sålunda det totala understödsbeloppet uppgår till 5 502 kronor.

Till bestridande av dessa utgifter har föreningen haft att tillgå årsavgifter och räntan å befintligt kapital, vilket under året ökat från 98 864 kronor till 99 277 kronor.

Sinnessjuknämndens årsberättelse för år 1937.

Under året hava hållits 45 sammanträden, av vilka 1 å Västra Marks sjukhus, 1 å Källshagens sjukhus, 1 å Ryhovs sjukhus och straffängelsets i Jönköping sinnessjukavdelning, övriga 42 i Stockholm.

Förhör, som omförmäles uti 5 Kap. sinnessjuklagen, har icke under året av nämnden påkallats.

Rörande nämndens verksamhet i övrigt meddelas följande

Översikt.

Från år 1936 balanserade ärenden	65	
Under redovisningsåret inkomna ärenden	1 454	1 519
Under redovisningsåret behandlade:		
Utskrivningsärenden	1 417	
Ärenden av annan art	17	1 434
Till år 1938 balanserade ärenden	85	1 519

Redogörelse för utskrivningsärenden.

Fallens art	Utskrivna	Försöks- utskrivna	Fortsatt försöks- utskrivna	Ändring i förs.-utskr. villkoren	Återför- visade till sjukvårds- läkare	Avslag	Summa
För brott tilltalade, otillräkneliga förklarade . . .	61	224	237	34	—	343	899
Övriga, i första hand på nämndens beslut ankommande fall	14	51	45	8	—	96	214
I första hand på sjukvårdsläkarens beslut ankommande fall	—	—	—	—	19	285	304
Summa	75	275	282	42	19	724	1 417

I översikten hava icke upptagits omkring 450 ärenden, som föranlett beslut allenast om läggande till handlingarna, överlämnande till annan myndighet, bordläggning för ytterligare utredning, m. m., eller på grund av gällande bestämmelser icke upptagits till prövning.

Tab. 1. Uppgifter från sinnessjukhus, tillhöriga staten eller städer

	G r u p p									
	För vård				För observation enl. kap. 4 ssjl.					
	I allt		Därav på egen ansökan		I allt		Därav på egen ansökan		till vård överförda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Statens sinnessjukhus	3 001	3 017	697	913	99	58	50	41	26	19
Psykiatriska sjukhuset ¹ i Stockholm	277	289	164	174	36	16	—	—	—	—
Ulleråkers sjukhus vid Uppsala	152	180	37	45	9	3	8	3	6	2
S:t Annas sjukhus i Nyköping	54	68	21	24	—	1	—	—	—	1
Sundby sjukhus vid Strängnäs	82	117	10	17	—	1	—	1	—	1
Birgittas sjukhus i Vadstena	192	152	33	48	4	3	4	3	1	2
Ryhovs sjukhus i Jönköping	211	210	53	62	2	2	—	2	1	1
S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö	³ 149	152	15	41	3	1	2	1	—	—
» » » , specialavd.	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S:t Gertruds sjukhus i Västervik	173	161	36	51	—	1	—	1	—	1
S:t Olofs sjukhus i Visby	71	59	27	30	1	—	1	—	—	—
S:t Lars sjukhus i Lund	192	232	30	46	4	2	4	2	—	1
Vipeholms sjukhus i Lund	79	112	—	—	—	—	—	—	—	—
S:t Maria sjukhus i Hälsingborg	282	262	119	123	7	1	6	1	1	—
S:t Jörgens sjukhus vid Göteborg	87	90	18	25	2	—	1	—	1	—
Restads sjukhus vid Vänersborg	112	151	15	19	1	2	1	2	—	—
Källshagens sjukhus i Vänersborg	85	18	—	1	—	—	—	—	—	—
Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn	150	148	29	33	1	4	—	4	—	3
Västra Marks sjukhus i Örebro	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—
Salberga sjukhus i Sala	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Säters sjukhus	96	128	18	34	4	3	2	3	3	2
Gådeå sjukhus i Härnösand	64	53	9	17	7	5	6	5	5	3
Frösö sjukhus vid Östersund	131	128	30	33	8	2	7	2	2	—
Umedalens sjukhus vid Umeå	166	186	21	73	7	9	5	9	3	1
Furunäsets sjukhus vid Piteå	72	61	12	17	3	2	3	2	3	1
Städers sinnessjukhus	1 011	1 151	494	470	13	6	10	6	9	3
Beckomberga sjukhus	479	558	310	314	10	3	10	3	7	3
Långbro sjukhus	191	187	80	73	—	—	—	—	—	—
S:t Eriks sjukhus, avd. f. sinnessjuka	16	92	—	3	—	—	—	—	—	—
Norrtulls sjukhus, » » »	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Rånäs sjukhus	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö östra sjukhus	96	80	34	7	2	2	—	2	1	—
Lillhagens sjukhus	229	214	70	73	1	1	—	1	1	—
Summa	4 012	4 168	1 191	1 383	112	64	60	47	35	22

Grupp B. För vård intagna samt efter observation enl. 4 kap. ssjl. resp. undersökning enl. tillhörigt staten eller stad som övertagit hela sin sinnessjukvård.

Grupp C. Änjo intagna, ej ovan under B medräknade.

Grupp D. Under grupp B upptagna med frånräknande av dem som förut varit för vård intagna

Grupp E. För vård intagna, förflyttade från sådana sjukhus som ovan sagts.

¹ Klinikpatienter medräknade. — ² För observation resp. undersökning intagen, som efter till grupp B resp. C eller D, räknat från beslutets datum resp. den dag då domen vunnit laga

³ Klinikpatienter.

som övertagit hela sin sinnessjukvård, rörande de år 1937 intagna.

A				Summa för gr. A		Grupp B		Grupp C		Grupp D				Grupp E	
För undersökn. enl. kap. 6 ssjl.										I allt		Därav ej förut sin- nessjuka			
I allt		Därav till vård överförda													
m.	kv.	m.	kv.	m	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
46	5	14	2	3 146	3 080	2 634	2 700	161	164	2 151	2 139	1 601	1 627	245	173
—	1	—	—	313	306	271	280	6	9	186	195	160	163	—	—
3	—	2	—	164	183	145	174	1	1	118	123	102	106	14	7
—	—	—	—	54	69	48	56	6	13	46	52	46	52	—	—
8	—	—	—	90	118	78	114	—	2	57	82	48	66	4	2
1	—	—	—	197	155	127	129	36	22	114	107	105	95	30	3
1	—	—	—	214	212	194	189	13	10	170	161	120	134	5	12
5	—	—	—	157	153	97	130	1	3	72	92	39	46	51	19
—	—	—	—	26	—	10	—	—	—	2	—	2	—	16	—
—	—	—	—	173	162	161	155	2	5	136	114	120	91	10	2
8	—	5	—	80	59	40	39	5	6	39	37	20	24	31	14
2	1	1	—	198	235	175	228	1	1	136	187	114	157	17	4
—	—	—	—	79	112	76	48	—	—	73	45	—	—	3	64
2	2	1	1	291	265	224	210	49	43	194	176	153	136	10	9
4	—	2	—	93	90	82	87	1	1	67	59	65	51	6	2
1	—	—	—	114	153	107	146	—	—	84	118	72	103	5	5
2	—	1	—	187	18	167	11	—	—	157	7	8	5	19	7
3	—	1	—	154	152	146	148	1	—	104	119	77	105	4	3
—	—	—	—	—	60	—	42	—	6	—	42	—	—	—	12
1	—	—	—	99	—	92	—	—	—	91	—	—	—	6	—
3	1	—	1	103	132	79	111	17	18	71	86	61	73	3	2
—	—	—	—	71	58	65	52	3	3	41	43	21	10	1	1
—	—	—	—	139	130	111	107	18	20	100	96	89	83	4	1
1	—	—	—	174	195	164	183	—	—	133	147	124	84	5	4
1	—	1	—	76	63	75	61	1	1	60	51	55	43	1	—
—	—	—	—	1 024	1 157	945	987	39	27	614	653	541	573	39	140
—	—	—	—	489	561	450	504	26	25	283	339	257	319	13	32
—	—	—	—	191	187	177	170	3	2	117	108	105	102	11	15
—	—	—	—	16	92	9	28	—	—	9	24	—	—	7	64
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	98	82	89	77	5	—	56	50	51	44	3	3
—	—	—	—	230	215	220	208	5	—	149	137	128	108	5	6
46	5	14	2	4 170	4 237	3 579	3 687	200	191	2 765	2 797	2 142	2 200	284	313

6 kap. ssjl. till vård överförda² med frånräknande av dem, som förflyttats från sinnessjukhus
å sjukhus som ovan sagts.

sjukvårdsläkarens beslut resp. laga kraftvunnen dom, för vård kvarstannar å sjukhuset, överföres
kraft. — ³ Därav från specialavd. 18 — ⁴ D:o & d:o 60. — ⁵ D:o 55. — ⁶ D:o 48. — ⁷ D:o 5. —

år 1937 avgångna, ävensom vid dess slut befintliga samt exspektanter vid tidpunkt.

								Den 31 dec. befintliga												Ex- spek- tanter	
Efter slut- förd under- sök- ning		Andra under året av- gångna		Av- lidna		Summa		Därav													
								För vård		i kon- trollerad familje- vård		försöks- utskrivna		För ob- serva- tion		För under- sök- ning		Summa			
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
30	4	92	107	454	535	2 520	2 628	11842	10068	430	320	953	1004	1	4	8	1	11851	10073	1776	1 050
1	—	5	9	15	10	319	302	138	148	—	—	9	13	—	—	—	1	138	149	2	21
1	—	1	—	35	44	150	131	949	837	22	39	134	168	—	—	—	—	949	837	130	71
—	—	1	1	4	12	41	62	191	179	6	2	41	49	—	—	—	—	191	179	1	8
7	1	—	2	19	23	77	105	514	500	—	—	24	13	—	—	1	—	515	500	62	33
2	—	17	21	30	29	119	176	575	435	18	31	73	34	—	—	—	—	575	435	37	7
2	—	5	7	31	31	178	186	791	785	—	—	112	149	—	1	—	—	791	786	253	64
2	—	1	3	16	30	59	111	540	607	136	108	3 47	65	1	—	3	—	544	607	173	116
—	—	—	—	2	—	36	—	98	—	—	—	5 7	—	—	—	—	—	98	—	27	—
—	—	3	3	35	32	146	130	667	602	—	—	5 37	21	—	—	—	—	667	602	126	37
3	—	5	6	5	8	34	34	139	131	18	15	11	3	—	—	—	—	139	131	6	6
1	1	6	3	21	42	186	195	755	768	16	15	41	75	—	1	—	—	755	769	65	93
—	—	—	—	41	—	65	—	634	112	—	—	5	—	—	—	—	—	634	112	85	133
1	2	23	18	29	45	256	254	719	700	1	—	3 32	28	—	—	—	—	719	700	107	118
2	—	—	—	21	11	80	77	256	246	—	—	17	17	—	—	1	—	257	246	28	27
1	—	—	—	22	31	84	126	626	610	—	—	8	12	—	1	—	—	626	611	241	137
1	—	—	—	10	9	35	15	6 672	314	35	3	8 45	6	—	—	—	—	672	314	9 26	—
2	—	1	4	23	42	137	153	548	538	40	17	21	49	—	—	1	—	549	538	84	11
—	—	—	—	6	—	50	—	—	405	—	—	—	55	—	—	—	—	—	405	—	39
1	—	1	—	6	—	44	—	522	—	31	—	2 109	—	—	—	—	—	522	—	29	—
1	—	8	13	18	19	87	110	713	552	17	2	24	46	—	—	2	—	715	552	113	65
—	—	3	3	8	8	65	63	205	157	—	—	8	11	—	—	—	—	205	157	1	1
—	—	8	9	15	31	121	86	532	427	21	18	48	70	—	—	—	—	532	427	18	38
2	—	—	—	34	55	128	154	603	631	14	16	55	98	—	1	—	—	603	632	117	—
—	—	4	5	14	17	73	108	455	384	55	54	45	22	—	—	—	—	455	384	45	25
—	—	37	28	141	210	911	977	2 327	2 992	9	6	102	247	—	—	—	—	2 327	2 992	1	6
—	—	26	25	60	79	436	473	931	987	—	—	62	114	—	—	—	—	931	987	—	—
—	—	3	2	32	48	169	145	504	529	9	4	2 27	2 33	—	—	—	—	504	529	—	—
—	—	—	—	5	39	13	69	59	349	—	—	1	15	—	—	—	—	59	349	—	—
—	—	—	—	5	—	15	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124	—	—
—	—	—	—	3	—	5	—	—	104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	—	—
—	—	3	1	12	5	87	96	247	270	—	2	2	1	—	—	—	—	247	270	1	6
—	—	5	—	32	31	206	174	586	629	—	—	10	84	—	—	—	—	586	629	—	—
30	4	129	135	595	745	3 431	3 605	14169	13060	439	326	1055	1251	1	4	8	1	14178	13065	1777	1 056

⁵ Därav 3 avvikna. — ⁶ Därav å specialavd. 357. — ⁷ D:o 32. — ⁸ D:o 44 och av dem 3 avvikna. —

Tab. 3 a. Uppgifter för år 1937 från de i Tab. 1 angivna sinnessjukhusen rörande intagna, döda samt den 31 dec. befintliga med fördelning efter sjukdomsform.

S j u k d o m s f o r m	2				4		5	
	Intagna enl. tab. 1				Döda		Den 31 december befintliga	
	grupp B		grupp D					
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Manisk-depressiv sinnessjukdom	420	743	246	445	35	63	850	1 252
Schizofren sinnessjukdom	1 257	1 223	969	920	222	296	9 156	7 788
Kronisk förryckthet	20	20	16	12	2	4	75	45
Epileptisk sinnessjukdom	72	61	43	49	18	15	246	200
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder								
präsenil form	154	375	117	262	24	78	353	1 050
senil form	164	241	157	217	89	145	264	445
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar	91	74	82	52	54	45	104	79
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan	120	50	92	54	24	18	183	73
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion								
paralytisk form	90	29	70	22	32	10	247	87
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	11	8	6	4	5	3	25	16
Sinnessjukdom på grund av annan infektion . .	48	52	45	49	8	14	80	49
Sinnessjukdom på grund av förgiftn. av alkohol	213	8	146	5	9	—	174	10
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning .	48	25	31	21	2	3	31	20
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation . .	25	51	24	58	11	16	15	47
Psyko-gen sinnessjukdom								
hysterisk form	17	85	16	68	1	4	31	100
annan form	133	153	126	138	2	3	84	100
Abnorm personlighet	364	269	261	215	6	7	440	341
Sinnessvaghet	227	112	211	104	13	14	1 164	628
Sinnesslöhet	75	69	80	67	38	6	652	734
Vid intagningen icke sinnessjuka . . .	22	31	20	28	—	—	3	—
Okänd diagnos	8	8	7	7	—	1	1	1
Summa	3 579	3 687	2 765	2 797	595	745	14 178	13 065

Ann. Pour les noms latins des maladies vr Tabl. 6.

Tab. 3 b. Uppgifter från de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen rörande ålder vid första insjuknandet hos de enligt tab. 1, grupp D, år 1937 intagna.

	0-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-60	60-70	70-80	Ok.	Summa
Män	351	214	300	303	280	257	206	180	250	155	97	172	2 765
Kvinnor	227	197	264	297	280	276	256	196	323	179	165	137	2 797
Summa	578	411	564	600	560	533	462	376	573	334	262	309	5 562

Tab. 4. Sammandrag av uppgifter från de i tabell 1 angivna sinnessjukhusen ang. *orsaker*, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos de år 1937 intagna, grupp B.

1	2	3	4	1	2	3	4
Orsaker	Män	Kvinnor	Summa	Orsaker	Män	Kvinnor	Summa
Involuntion och ålderdom . . .	253	507	760	Autointoxikationstillstånd (morbus Basedowi, myxödem, diabetes etc.)	11	24	35
Åderförkalkning	115	77	192	Skrämsel, sinnesrör, olycksfall	8	10	18
Syfilis i centrala nervsystemet . . .	109	41	150	Arbetslöshet, arbetstvist	9	—	9
Skador å huvudet	62	4	66	Ekonom. bekymmer, motgångar	53	26	79
Övriga förändringar av hjärnan . . .	51	43	94	Sorg, ångslan, oro, grubbel	15	19	34
Andra nervsystemets sjukdomar . . .	29	19	48	Dödsfall, familjebekymmer etc.	34	64	98
Encephalitis lethargica	14	15	29	Överanstängning, svårigheter	14	9	23
Influensa	14	13	27	Olycklig kärlek, ol. äktenskap	31	57	88
Övriga infektionssjukdomar	35	24	59	Andra psykogena moment	15	20	35
Andra sjukdomar	43	39	82	Själv mord inom släkten	5	6	11
Utmattning, inkl. kroniska konsumtionstillstånd	2	2	4	Ärftlig, psykopatisk belastning ¹	868	877	1 745
Havandeskap, barnsång och digivning	—	71	71	Sinnessjukdom eller annat psykiskt abnormtillstånd hos den sjukes syskon	459	559	1 018
Förgiftning	5	2	7				
Missbruk av sprit	285	14	299				
Morfän, narcotica	43	24	67				

¹ Sinnessjukdomar eller andra psykiska abnormtillstånd, kända i tidigare generationer i rätt uppstigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morföräldrar eller deras syskon (specif. se följ. tabell).

Tab. 5. Sammandrag för år 1937 av de i tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de i tab. 4 med *ärftlig psykopatisk belastning* upptagna med fördelning efter sjukdomsform.

1	2	3	4	1	2	3	4
Sjukdomsform	Män	Kvinnor	Summa	Sjukdomsform	Män	Kvinnor	Summa
Manisk-depressiv sinnessjukdom . . .	113	220	333	Sinnessjukdom på grund av annan infektion	5	9	14
Schizofren sinnessjukdom	405	352	757	Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol	21	1	22
Kronisk förryckthet	1	5	6	Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning	6	4	10
Epileptisk sinnessjukdom	6	17	23	Sinnessjukdom på grund av autointoxikation	3	10	13
Sinnessjukd. under involutionsåren och vid hög ålder				Psyko-gen sinnessjukdom			
präsenil form	22	47	69	hysterisk form	6	19	25
senil form	15	18	33	annan form	26	30	56
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar	5	7	12	Abnorm personlighet	91	45	136
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan	18	6	24	Sinnessvaghet	82	55	137
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion				Sinnesslöhet	33	27	60
paralytisk form	7	3	10	Annan diagnos	2	1	3
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	1	1	2	Summa	868	877	1 745

Åsm. Ärftlig psykopatisk belastning kända hos tidigare generationer i rätt uppstigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morföräldrar eller deras syskon. Rörande sjukdomarnas latinska benämning se Tab. 6. Pour les noms latins des maladies se Tabl. 6.

Tab. 6. Sammandrag av uppgifter från de i Tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de under år 1937 återställda.

A. Sjukdomens bestånd hos de under året återställda.

1	2		3		4		5		6		7		8		9
Sjukdomsform	0—1 månad		1—6 månader		6—12 månader		1—3 år		Mer än 3 år		Okänt		Summa		Summa summarum
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	23	21	98	149	47	94	43	73	18	28	8	15	237	380	617
Schizofren sinnessjukdom <i>Dementia praecox, Schizophrenia</i>	15	11	59	58	54	50	25	36	17	21	5	5	175	181	356
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	—	—	1	4	3	3	4	1	1	1	—	—	9	9	18
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	2	1	3	3	1	1	—	2	3	—	1	—	10	7	17
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder präsenil form <i>Insania et dementia praesenilis</i>	3	1	5	10	6	6	6	12	1	8	1	1	22	38	60
senil form <i>Dementia senilis</i>	1	—	1	2	—	2	—	—	1	1	—	—	3	5	8
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	2	—	2	2	—	1	—	1	1	1	—	—	5	5	10
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e laesione cerebri</i>	1	2	3	2	1	1	—	1	2	—	—	—	7	6	13
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion paralytisk form <i>Dementia paralytica</i> annan form av syfilis i centrala nervsystemet <i>Insania et dementia luetica</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	2
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	8	4	12	14	2	5	2	5	—	—	—	—	24	28	52
Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	45	—	58	2	8	—	11	—	9	1	—	—	131	3	134
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	4	2	17	11	3	1	2	1	—	3	1	—	27	18	45
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation <i>Psychosis ex autointoxicatione</i>	—	4	9	12	1	6	—	4	1	—	1	—	12	26	38
Psykogen sinnessjukdom hysterisk form <i>Hysteria</i>	1	7	5	20	1	5	3	6	1	—	—	—	11	38	49
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	17	11	29	38	17	16	6	9	1	1	1	4	71	79	150
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	15	2	29	10	8	6	13	9	11	14	7	3	83	44	127
Okänd diagnos	1	—	2	3	—	—	2	4	1	3	—	—	6	10	16
Summa	138	66	333	340	152	197	118	164	69	82	25	28	835	877	1712

B. Återställda bland de under de sista 10 åren intagna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Den återställda intogs före redovisningsåret det eller år	9:de året 1928	8:de året 1929	7:de året 1930	6:te året 1931	5:te året 1932	4:de året 1933	3:dje året 1934	2:dra året 1935	1:sta året 1936	Redovisningsåret 1937
Hela antalet återställda	751	886	995	1 135	1 087	1 215	1 452	1 668	1 529	904
Samtliga intagna ² enl. Tab. 1, grupp B	3 384	3 457	3 765	4 799	4 651	4 952	6 125	7 281	7 576	7 293
Återställda på 100 intagna	22.2	25.6	26.4	23.7	23.4	24.5	23.7	22.9	20.2	12.4

Anm. Här medtagas principiellt alla återställda, även bland sådana sjuka som överförts från annat sinnessjukhus för de sjukhus som finnas upptagna i Tab. 2. Emellertid hava för äldre år en del provisoriska sjukhus bortfallit (Katarina sjukhus i Stockholm, Malmö kommunala sinnessjukhus samt Vårdhemmet Gibraltär i Göteborg), vadan de å dessa sjukhus återställda ej numera ingå (före 1936). För beräkning av procentsiffran återställda hava här så vitt möjligt ur samtliga intagna uteslutits de å dessa sjukhus intagna.

¹ Här i ej medräknade 49 å Allmänna sjukhuset i Malmö. — ² Se anm.

Tab. 7. Uppgifter från de i Tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de i grupp B intagna efter yrke och civilstånd år 1937.

I. Yrke.

1	2		3	4	
	Yrkes- utövare	Hu- strur utan yrke	Övriga familje- med- lemmar ¹	m.	kv.
	m.	kv.		m.	kv.
I. Jordbruk och binäringar.					
Godsägare, lantbr. o. arrend. av större egend., mejeriäg., lantbruksinsp.	26	—	17	3	² 13
Hemmansägare, arrendatorer av mindre egendomar, mejeriföreståndare, trädgårdsmästare, hönsriägare, rättare	277	17	216 ³	91	⁴ 184
Torpare, statare, jordbruksarbetare, mejeriarbetare, trädgårdsarbetare samt tjänstefolk i jordbruk	516	22	111 ⁵	25 ⁶	⁸ 49
Kuskar, chaufförer, snickare, maskinister samt smeder m. fl. i jordbruk	21	—	8	1	2
Personal i hushållningssällskap, lantbruksstyrelsen etc.	—	—	1	—	—
Fiskeriintendenter, personal i fiskeriföretag, befäl & fiskefartyg	—	—	1	—	—
Fiskare, maskinister och besättning & fiskefartyg	21	—	10	1	6
Skogsäg., jägmäst., skogsförv., flottningschefer, tjänstem. i domänstyr.	2	—	1	—	1
Kronojägare, skogvaktare	3	—	6	1	2
Skogsarbetare, flottningsarbetare, kolare	133	—	18	1	8
II. Industri och hantverk.					
<i>Malmbrytning, mineral-, metall- och maskinindustri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	15	2	17	1	4
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	204	1	104	¹³	² 19
<i>Jord- och stenindustri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal	3	—	1	—	—
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	71	1	57	—	13
<i>Trävaruindustri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	5	—	6	—	4
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	118	1	65	6	12
<i>Pappers- och grafisk industri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	7	2	3	1	—
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	47	9	24	3	2
<i>Närings- och nyttningsmedel.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	11	8	3	1	3
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	57	33	28	⁴	3
<i>Textil- och beklädnadsindustri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	12	13	3	2	5
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	57	159	26	2	5
<i>Läder-, hår- och gummivaruindustri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	7	1	5	2	1
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	74	13	25	⁶	4
<i>Kemisk-teknisk industri.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	—	—	1	—	—
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. .	8	6	9	—	—
<i>Byggnadsverksamhet, belysning, vattenledning m. m.</i>					
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal .	24	1	16	—	7
Förmän, arb., kuskar, maskinister, hantverkare i denna ind., vägarb.	217	10	97	8	⁴ 18

¹ Hit räknas barn över 15 år, andra anhöriga m. fl. — ² Därav barn under 15 år 1. —
³ D:o 3. — ⁴ D:o 2. — ⁵ D:o 4.

Tab. 7 (forts.). Uppgifter från de i Tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de i grupp B intagna efter yrke och civilstånd år 1937.

I. Yrke.

1	2		3		4	
	Yrkes- utövare		Hu- strur utan yrke		Övriga familje- med- lemmar ¹	
	m.	kv.			m.	kv.
<i>Ej specificerad industri.</i>						
Företagare, hantverksmästare, direktörer, ingenjörer, kontorspersonal . .	53	15	28	—	8	
Förmän, arbetare, kuskar, maskinister, hantverkare inom denna ind. . .	130	23	77	² 12	10	
III. Handel och samfärdsel.						
<i>Varuhandel och kommission.</i>						
Direktör, disponent, innehavare av större handelsföretag, kontors- och förvaltningspersonal, agenter	87	24	42	4	9	
Innehavare av mindre affärer, handelsarbetare, vaktmästare etc. . . .	146	83	78	³ 4	14	
<i>Bank och försäkring.</i>						
Chefer i riksbank, riksgäldsfullmäktige, riksförsäkringsanstalt, pensions- styrelse etc. samt direktör, innehavare av större pantbank eller växel- kontor, förvaltningspersonal, försäkringsinspektörer	26	1	15	—	2	
Vaktmästare, maskinister etc.	14	2	5	—	—	
<i>Hotell och restaurangrörelse.</i>						
Innehav., dir. eller förest. för hotell, restaurang, större pensionat o. d.	10	5	1	—	1	
Kontorspersonal, portier, serveringspersonal, städerska, eldare etc. . .	32	56	4	—	—	
<i>Post, telegraf och telefon.</i>						
Tjänstemän av högre grad	7	3	4	—	5	
Tjänstemän av lägre grad (brevbärare, vaktm., telefonarb., hantv. etc.)	29	20	11	—	4	
<i>Järnväg och spårväg.</i>						
Tjänstemän av högre grad	8	2	11	4	1	
Tjänstemän av lägre grad (verkmästare, lokmästare, lokomotivförare, konduktör, banvakt, spårvägsarbetare etc.)	48	1	47	7	9	
<i>Allmän landtransport.</i>						
Åkare, droskägare, kontorspersonal	4	—	9	1	2	
Vaktmästare, kuskar, chaufförer, stadsbud, stuveri- o. transportarb. etc.	61	—	48	⁴ 3	2	
<i>Sjöfart.</i>						
Skeppsredare och -mäklare, stuvare, kontorspersonal, skeppsbefäl . . .	21	—	13	—	3	
Sjömän, köks- och serveringspers., maskinist, eldare, vaktmästare etc.	70	2	12	1	2	
<i>Lots-, fyr-, hamn-, räddnings- och flygväsende.</i>						
Tjänstemän och kontorspersonal. hamnbefäl	3	—	—	—	—	
Sjömän, slussvakt, maskinist, vaktm., lots, fyrvakt, pilot, mekaniker etc.	9	—	5	1	2	
IV. Allmän förvaltningstjänst och fria yrken.						
<i>Statens civila förvaltning, ej ovan under III nämnd.</i>						
Överordnade tjänstemän, kontorspersonal	14	3	10	² 1	1	
Bevakningspersonal vid tullen, maskinister, vaktmästare etc.	11	2	3	—	2	
<i>Försvarsväsendet.</i>						
Officerare, underofficerare, kontorspersonal	13	—	9	² 3	² 2	
Manskap, varvsarbetare, montörer, hantverkare, förrådsarbetare, fäst- ningsarbetare, ammunitionsarbetare, kuskar, maskinister etc.	15	—	4	2	1	

¹ Hit räknas barn över 15 år, andra anhöriga m. fl. — ² Därav barn under 15 år 1. — ³ D:o 3. — ⁴ D:o 2.

Tab. 7 (forts.). Uppgifter från de i Tab. 1 angivna sinnessjukhusen ang. de i grupp B intagna efter yrke och civilstånd år 1937.

I. Yrke.

1	2		3	4	
	Yrkes- utövare		Hu- strur utan yrke	Övriga familje- med- lemmar ¹	
	m.	kv.		m.	kv.
Kommunal förvaltning.					
Tjänstemän, kontorspersonal	8	1	6	—	1
Polis, brandmanskap, fjärdingsmän, vaktmästare etc.	26	—	9	2	1
Religionsvård.					
Prästerskap (svenska kyrkans och andra religiösa samfunds)	11	—	4	1	2
Organist, klockare, kyrkobetjäning	9	2	5	—	—
Undervisning m. m.					
Professor, lektor, adjunkt, folkskoleinsp., chefer vid bibl., arkiv, museum	14	2	8	2	2
Folk- och småskollärare, maskinister, vaktmästare etc.	20	62	10	—	6
Litterära och konstnärliga yrken m. m.					
Redaktörer, journalister, advokater, bildhuggare, konstmål., skådesp. etc.	37	7	14	—	2
Statister, musikanter, cirkusartister, biljettförsäljare, maskinister, vaktmästare, scenarbetare etc.	18	8	8	2	—
Sjuk-, fattig- o. barnavård, fångvård samt annan social verksamhet.					
Läkare, tandläkare, veterinär, apotekare samt högre tjänstemän vid hit- hör. ämbetsverk, lärare vid abnormskola, uppfostringsanst., stiftelse	19	11	13	1	1
Sjuksköterskor, skötare, sjukgymnaster, barnmorskor, baderskor samt städerskor, tvätterskor, hantverkare och vaktmästare vid sjukhus etc.	10	73	6	—	1
V. Husligt arbete.					
Hushållsfröknar, värdinnor	—	40	—	—	—
Hushållerskor, tjänarinnor, hjälphustrur, portvakter, gårdskarlar . . .	4	524	—	2	2
VI. F. d. yrkesutövare och övriga.					
Kapitalister, rentierer, ägare av större hus, lärjungar vid högre skola	43	32	3	1	2
Ägare av mindre hus, inhysseshjon, understödstagare, födorådstagare, arbetare av obestämt slag, övriga personer utan yrke	370	360	99	2	17
Summa	3336	1680	1485	243	522

¹ Hit räknas barn över 15 år, andra anhöriga m. fl. — ² Därav barn under 15 år 1. — ³ D:o 2.
— ⁴ D:o 22. — ⁵ D:o 12.

II. Civilstånd.

	Ogifta	Gifta	Änkl.	Änkor	Franskilda	Summa
Män	2 119	1 184	160	—	116	3 579
Kvinnor	1 931	1 313	—	327	116	3 687
Summa	4 050	2 497	160	327	232	7 266

Tab. 8. Uppgifter från de i tab. 1 anförda sinnessjukhusen rörande de år 1937 intagna, grupp B, med fördelning efter *hemort*.

1		2		3		4		1		2		3		4	
Län, stad		Lands- bygd		Städer		Summa		Län, stad		Lands- bygd		Städer		Summa	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms stad .	—	—		701	792	701	792	Älvsborgs län		91	88	37	46	128	134
Stockholms län	161	150	36	33	197	183	Skaraborgs »		79	83	14	14	93	97	
Uppsala »	46	51	18	23	64	74	Värmlands »		100	90	29	33	129	123	
Södermanlands »	63	71	23	40	86	111	Örebro »		66	86	16	20	82	106	
Östergötlands »	93	97	70	35	163	132	Västmanlands »		43	46	18	18	61	64	
Jönköpings »	75	77	46	38	121	115	Kopparbergs »		68	89	9	9	77	98	
Kronobergs »	66	83	4	10	70	93	Gävleborgs »		75	77	20	31	95	108	
Kalmar »	94	96	30	38	124	134	Västernorrlands »		130	111	26	21	156	132	
Gotlands »	30	25	8	18	38	43	Jämtlands »		68	66	8	8	76	74	
Blekinge »	43	43	32	19	75	62	Västerbottens »		124	115	13	8	137	123	
Kristianstads »	99	124	18	10	117	134	Norrbottnens »		79	60	9	14	88	74	
Malmöhus »	101	109	166	165	267	274	Utlandet och okänt		5	4	16	7	21	11	
Hallands »	61	41	30	29	91	70									
Göteb. o. Bohus. »	76	105	246	221	322	326									
								Summa	1 986	1 987	1 643	1 700	3 579	3 687	

Tab. 9. Uppgifter från de i tab. 1 anförda sinnessjukhusen rörande *dödsorsaker* för de år 1937 avlidna.

1		2		3		1		2		3	
		M.		Kv.				M.		Kv.	
Morbi senectutis		38		65		Bronchitis		7		11	
Influenza epidemica		11		21		Bronchopneumonia. Pneumonia acuta		80		131	
Erysipelas		2		7		Alii organorum respirationis morbi .		6		27	
Septicæmia. Pyosepticæmia.		8		8		Ulcus ventriculi s. duodeni		4		—	
Tuberculosis pulmonum		115		127		Enteritis. Gastroenteritis		4		3	
» aliorum organorum		6		10		Alii organorum digestionis morbi . .		6		19	
Lues		3		—		Nephritis acuta et chronica		8		14	
Encephalitis letharg.		1		2		Morbi organorum uropoëticorum . .		3		12	
Aliæ infectiones		5		3		Morbi organorum genit.		4		—	
Morbi nutritionis et secretionis internæ		2		1		Carcinoma ventriculi		8		7	
Hæmorrhagia cerebri et meningum .		21		23		» intestini		3		2	
Epilepsia		3		5		» uteri et ovarii		—		12	
Alii morbi systematis nervosi.		7		12		» org. alior.		17		12	
Insania		7		6		Sarcoma		2		2	
Dementia paralytica		23		8		Alii tumores		4		8	
Alii morbi mentis		1		8		Causæ mortiferi		7		5	
Endocarditis chr. Myocarditis chr. .		53		72		Suicidium		15		15	
Arteriosclerosis. Cardiosclerosis . .		76		63		Alii morbi		15		7	
Thrombosis. Embolia		7		10							
Alii morbi organ. circul.		13		7							
						Summa		595		745	

Tab. 10. Sammandrag av driftkostnaderna vid statens sinnessjukhus år 1937.

	Kungl. Medicinal- styrelsen	Psykia- tiska sjuk- huset i Stockholm	Ulleråkers sjukhus vid Uppsala	S:ta Annas sjukhus i Nyköping	Sundby sjukhus vid Strängnäs	Birgittas sjukhus i Vadstena	Ryhovs sjukhus i Jönköping	S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö	S:ta Gert- ruds sjuk- hus i Vä- stervik	S:t Olofs sjukhus i Visby	S:t Lars sjukhus i Lund	Vipe- holms sjukhus i Lund	S:ta Maria sjukhus i Hälsing- borg	S:tJörgens sjukhus vid Göte- borg	Restads sjukhus vid Vänersborg	Källsha- gens sjuk- hus i Vä- nersborg	Mariebergs sjukhus vid Kristine- hamn	Västra Marks sjukhus i Örebro	Salberga sjukhus i Sala	Säters sjukhus	Gådeå sjukhus i Härnösand	Frösö sjuk- hus vid Östersund	Umedalens sjukhus vid Umeå	Furunäsets sjukhus vid Piteå	Summa	
Personalkostnader.																										
Avlöningar	— —	447 306 80	1 191 436 59	230 140 20	761 369 30	621 385 22	990 292 55	810 769 49	1 019 600 46	174 102 55	1 096 717 22	417 099 23	969 396 28	561 546 68	916 040 25	566 564 49	817 504 50	266 211 09	310 756 25	994 960 88	334 076 90	759 163 16	719 580 26	630 527 10	15 606 547 45	
Provisorisk avlönings- förstärkning	— —	11 418 71	37 497 38	6 987 97	27 387 87	22 324 84	33 841 96	26 966 39	35 320 26	5 715 76	37 777 05	14 455 86	34 062 38	18 226 73	31 905 17	21 540 04	25 049 87	9 460 54	10 603 30	34 542 50	9 682 61	23 066 75	23 223 96	18 635 07	519 692 97	
Dyrtidstillägg	— —	54 182 —	157 041 —	28 781 —	100 686 —	82 570 —	128 727 —	107 498 20	134 288 76	22 744 —	139 614 —	53 957 —	122 335 —	72 759 —	121 789 45	75 014 —	107 810 —	34 389 —	44 840 —	137 325 —	42 154 —	101 702 —	91 125 —	86 366 —	2 047 697 41	
S:a personalkostnader	— —	512 907 51	1 385 974 97	265 909 17	889 443 17	726 280 06	1 152 861 51	945 234 08	1 189 209 48	202 562 31	1 274 108 27	485 512 09	1 125 793 66	652 532 41	1 069 734 87	663 118 53	950 364 37	310 060 63	366 199 55	1 166 828 38	385 913 51	883 931 91	833 929 22	735 528 17	18 173 937 83	
Omkostnader.																										
Reseersättningar . . .	— —	1 797 77	3 793 92	4 879 55	2 727 69	12 808 93	3 015 65	6 057 90	1 797 80	3 697 98	4 894 55	2 218 92	4 083 10	867 91	1 784 25	3 836 25	3 646 70	2 139 70	2 318 80	5 930 —	1 681 —	3 617 72	7 237 85	5 596 40	90 430 14	
Expenser:																										
bränsle, lyse o. vatten	— —	44 916 98	124 519 37	30 107 74	51 692 12	41 549 67	108 498 51	115 266 81	64 419 99	28 124 92	93 396 69	45 088 74	100 977 30	52 491 54	74 493 31	47 795 12	88 772 28	34 594 85	37 686 03	117 433 41	48 755 84	84 535 25	94 100 59	47 942 49	1 577 159 55	
skrivmaterialier m. m.	— —	10 458 61	6 320 38	1 731 27	4 964 15	4 999 85	6 769 35	7 554 22	5 546 85	3 843 44	7 323 48	3 846 22	6 532 60	5 645 42	5 370 03	3 925 61	4 986 97	2 895 64	3 361 99	5 464 24	3 137 21	4 109 27	4 911 21	5 300 64	118 998 65	
Övriga utgifter:																										
inventarier	— —	4 036 28	23 454 14	2 029 35	11 020 14	18 909 08	17 838 71	19 474 80	26 281 89	2 516 89	22 428 58	7 644 11	15 771 13	13 031 25	19 111 87	26 184 19	14 964 05	3 850 42	4 916 17	19 122 42	4 563 75	5 078 10	8 579 30	9 561 38	300 368 —	
tvätt och renhållning	— —	— —	2 888 66	719 09	8 302 36	4 505 41	— —	6 628 99	762 39	1 607 01	490 77	38 159 94	3 937 81	3 940 84	11 707 98	5 367 97	4 893 01	2 711 94	2 930 34	6 952 71	2 931 82	5 113 18	7 740 32	3 014 35	125 306 89	
utspisning	— —	77 977 92	341 331 78	58 565 55	233 814 33	157 344 83	300 831 69	190 562 04	237 559 63	43 488 90	314 765 29	130 446 77	257 505 41	122 795 10	223 254 22	192 021 07	219 284 13	82 022 60	101 506 01	302 434 80	82 505 15	176 025 27	276 706 34	162 834 26	4 285 583 09	
linne gång- och säng- kläder	— —	4 580 38	24 192 80	6 283 43	16 844 72	26 784 26	25 752 29	42 009 16	33 236 46	3 860 18	22 012 35	23 487 08	20 920 94	25 350 09	23 908 74	7 183 43	20 150 14	3 566 23	15 852 23	29 836 21	7 377 70	11 230 26	38 915 15	20 265 42	453 599 65	
läkemedel m. m. . . .	— —	16 924 60	34 710 02	3 544 19	17 033 67	16 333 56	29 884 21	11 792 41	22 358 62	3 865 25	23 895 24	8 548 21	29 854 11	12 451 03	15 268 05	10 292 65	16 433 24	3 601 96	7 242 48	18 988 61	8 635 49	24 242 39	18 426 78	10 451 14	364 777 91	
familjevård	— —	— —	42 949 40	4 876 08	— —	37 286 37	— —	82 127 65	— —	21 552 13	20 978 63	— —	896 70	— —	— —	21 287 68	37 360 06	— —	18 589 09	14 453 63	— —	24 670 66	22 102 72	76 529 85	425 960 65	
hjälpverksamhet . . .	— —	733 23	1 704 70	— —	— —	3 403 65	1 373 89	1 557 87	5 863 45	2 024 98	2 552 15	— —	2 965 72	— —	5 885 14	— —	7 458 65	— —	— —	1 791 15	2 381 05	— —	8 192 12	— —	47 887 75	
patienternas syssel- sättning o. förströelse	— —	8 606 76	26 249 79	3 614 89	20 877 64	13 746 12	27 914 —	29 268 01	21 178 25	5 937 45	26 174 98	6 654 44	24 675 68	8 764 78	17 618 89	24 215 28	18 903 06	7 133 19	10 175 20	27 415 41	8 267 92	14 965 42	14 992 77	11 233 77	378 583 70	
diverse	5 278 62	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 223 77	— —	— —	— —	— —	— —	— —	984 36	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	7 486 75
Trädgård och jordbruk	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	8 232 71	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	8 232 71
Summa	5 278 62	170 032 53	632 114 96	116 350 94	367 276 82	337 671 73	521 878 30	513 523 63	419 005 33	128 751 84	538 912 71	266 094 43	468 120 50	245 337 96	399 336 84	342 109 25	436 852 29	142 516 53	204 878 34	549 822 59	170 236 93	353 587 52	501 905 15	352 729 70	8 184 375 44	
Avgär: vinst & rörelse	— —	43 121 13	63 254 61	5 332 23	43 870 41	21 483 90	28 640 01	46 828 46	45 907 80	975 12	34 103 08	2 603 01	39 895 36	17 627 79	27 717 51	27 038 19	34 573 01	7 352 56	4 957 97	25 783 89	3 647 25	29 561 88	10 322 86	21 121 72	585 719 75	
S:a omkostnader	5 278 62	126 911 40	568 860 35	111 018 71	323 406 41	316 187 83	493 4																			

Tab. 11. Antal vårdplatser, medeltal vårdade, underhållsdagar och befattningshavare samt kostnad för sjukvården m. m. år 1937.

[illegible]

¹⁾ Därav: vid sjukhusen 6 888 895 och i familjevård 287 051.